

Nya överenskommelser om mottagning av ensamkommande barn och nyanlända

Förslag till beslut

Följande överenskommelse tecknas mellan Värmdö kommun och Migrationsverket:

1. Överenskommelse om 9 boendeplatser för asylsökande ensamkommande barn.
2. Överenskommelse om mottagande av 7-22 nyanlända som anvisas boende i kommunen av Arbetsförmedlingen eller Migrationsverket.
3. Överenskommelse om 50 boendeplatser för ensamkommande barn med permanent uppehållstillstånd.

Beslutsnivå

Kommunfullmäktige

Sammanfattning

Värmdö kommun och Länsstyrelsen i Stockholm har förhandlat om nya överenskommelser med Migrationsverket som innebär ett utökat mottagande av ensamkommande asylsökande barn och nyanlända. Kommunen tillhandahåller 9 boendeplatser för ensamkommande asylsökande barn och 50 boendeplatser för ensamkommande barn med permanent uppehållstillstånd. Överenskommelse sluts också om mottagande av 7-22 nyanlända.

Bakgrund

Länsstyrelsen i Stockholm har presenterat behov av nya överenskommelser för flyktingmottagning i länet för kommunerna i Stockholms län. Utgångspunkten för överenskommelserna är ett regionalt perspektiv där samverkan mellan stat och kommuner leder till en mottagning som svarar såväl mot behoven som respektive kommuns förutsättningar. Under 2014 ska överenskommelser tas fram angående:

1. Mottagning av ensamkommande barn
2. Mottagning av nyanlända flyktingar och andra skyddsbehövande.

Nuvarande överenskommelser

Enligt gällande överenskommelser med Migrationsverket ska Värmdö kommun hålla 7 boendeplatser tillgängliga för ensamkommande asylsökande barn och 32 boendeplatser för ensamkommande barn med permanent uppehållstillstånd (PUT).

Värmdö kommun har också överenskommelse med Migrationsverket om att årligen ta emot 7-30 nyanlända. Av dessa anvisas 7-15 plats för bosättning i Värmdö genom Arbetsförmedlingen eller Migrationsverket och 15 beräknas bosätta sig i kommunen på egen hand.

Ärendebeskrivning

Länsstyrelsen har tagit fram en gemensam regional fördelningsnyckel, se bilaga 1, som syftar till ett likvärdigt åtagande och en jämnare fördelning av mottagning mellan kommunerna i Stockholms län. Fördelningen är gjord efter en basnivå för mottagandet och därefter viktad mot indikatorer som invånarantal, andel utrikesfödda¹, andel mottagna med PUT per 1 000 invånare (3-årssnitt) och flyttnetto från utlandet.

Länsstyrelsens föreslagna fördelning av ensamkommande barn innebär en ökning för samtliga kommuner² i länet då alla ligger under det mål som är satt. Sammanlagt fördelas 287 asylplatser för ensamkommande barn vilket innebär en ökning med 102 platser 2014.

Mottagande av asylsökande barn/ungdomar är ett omfattande uppdrag för kommunen som kräver stora resurser både när det gäller utredningar och insatser. Varje asylplats genererar i genomsnitt 3 ensamkommande barn/ungdomar per år. En ökning med föreslagna 2 platser för asylsökande ensamkommande barn innebär därmed en ökning med 6 barn per år. Detta ställer i sin tur ökade krav på antal boendeplatser för de barn som beviljats PUT.

Asylsökande barn som kommer till Värmdö placeras i Vårlljus³ ungdomsboende i Nacka. Värmdö kommun har avtal med Vårlljus som bedriver gruppboende för ungdomar i asylprocessen. När ett asylsökande barn fått PUT flyttar barnet till Värmdö kommuns hvb-hem⁴, Äppelbo, och ett nytt barn kan erbjudas plats hos Vårlljus. I praktiken innebär detta att de nu föreslagna 9 boendeplatserna för asylsökande ensamkommande barn på Vårlljus kommer att bebos av cirka 27 barn per år.

I januari 2014 beslutade kommunfullmäktige att utöka antalet boendeplatser för ensamkommande barn med PUT från 10 till 32. Utökningen motiverades av att de 10 boendeplatserna inte räckte till eftersom de som beviljas PUT blir kvar i kommunens boenden, alternativt i familjehem, en längre tid vilket innebär att de 10 boendeplatserna snabbt blir upptagna.

Den föreslagna ökningen av mottagande av asylsökande ensamkommande barn från 7 till 9 barn motiverar därför återigen en ökning av antalet boendeplatser för barn med PUT. Ökningen motiveras även av att antalet ensamkommande barn med PUT för närvarande uppgår till 42 stycken och att platserna inte räcker till. En ökning från 32

¹ Andel utrikesfödda speglar volymen av flyktningmottagandet över tid.

² Undantagna är Sigtuna, Solna och Södertälje.

³ Vårlljus bildades 1994 i syfte att bedriva institutionsvård för barn, ungdomar och familjer med psykosociala problem. Vårlljus ägs av de 25 kranskommunerna i Stockholms län.

⁴ Hvb-hem är hem för vård och boende.

platser till 50 platser bör i större utsträckning matcha det reella antalet barn och även garantera att kommunen ska få ersättning för de barn som blir boende i kommunen en längre tid.

För nyanlända ökar antalet anvisningsbara platser i länet med 215. Dessa fördelas på de kommuner, 10 stycken, som ligger under mål enligt fördelningsmodellen. Länsstyrelsen föreslår att Värmdö utökar sitt mottagande av nyanlända från 7-15 platser till 7-22.

Länsstyrelsens förslag till fördelning för Värmdö 2014:

	Behov av plats	Nuvarande överenskommelse	Ökning
Ensamkommande barn, asylsökande	9	7	2
Nyanlända anvisade av Arbetsförmedlingen eller Migrationsverket	22	7-15*	7-15*

*Enligt nuvarande överenskommelse anvisas 7-15 nyanlända plats för bosättning i Värmdö genom Arbetsförmedlingen eller Migrationsverket. Utökas Värmdös mottagning av anvisade flyktingar till 7-22, enligt Länsstyrelsens förslag, blir ökningen mellan 7 och 15 personer.

Enligt nuvarande överenskommelse beräknas dessutom 15 nyanlända bosätta sig i kommunen på egen hand. Denna skrivning kommer inte att finnas med i den nya överenskommelsen. Enligt Länsstyrelsen har Värmdö kommun när som helst rätt att begära omförhandling. Detta kan bli aktuellt om det till exempel anländer fler anhöriga till ensamkommande barn än förväntat. Möjligheten till omförhandling framgår av skrivningen i överenskommelsen.

Under 2012 och 2013 tog Värmdö kommun emot 52 nyanlända varav 14 ensamkommande barn. Fram till 1 maj 2014 har kommun tagit emot 16 nyanlända varav 1 ensamkommande barn.

Lagändring

Genom en lagändring har Migrationsverket fått utvidgade möjligheter att anvisa asylsökande ensamkommande barn till en kommun även om kommunen inte har någon överenskommelse med verket om mottagande. Denna lagändring trädde i kraft i januari 2014. Migrationsverket kan då anvisa både till kommuner som inte har träffat någon överenskommelse och till kommuner som visserligen har en överenskommelse men som för tillfället inte har några lediga platser. Några särskilda skäl, som tidigare gällt, behöver inte åberopas av Migrationsverket.

Lagändringen innebär inte någon förändring vad gäller ansvarsfördelningen mellan stat och kommun. Migrationsverket har även i fortsättningen huvudansvaret och mottagandet av barnen ska ske i kommunerna. Mottagandet av asylsökande ensamkommande

barn ska i första hand bygga på frivilliga överenskommelser mellan staten och kommunerna och Migrationsverket ska alltså även fortsättningsvis träffa överenskommelser med kommunerna om mottagande.

Bakgrunden till ändringen i Lag (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl. (LMA) är att förutsättningarna för mottagandet av asylsökande ensamkommande barn har ändrats sedan nuvarande ordning infördes 2006. Redan samma år som de nya bestämmelserna trädde i kraft fördubblades antalet asylsökande ensamkommande barn. Därefter har ytterligare stora ökningar skett årligen. I förhållande till det ökade behovet har inte tillräckligt många överenskommelser om mottagande träffats mellan Migrationsverket och kommunerna. Detta har lett till att en stor andel av de asylsökande barnen befinner sig i ankomstkommunernas tillfälliga boenden. Det har inneburit negativa konsekvenser för barn som vistats alltför lång tid i dessa boenden. Det har också inneburit högre utgifter för staten på grund av att kommunerna tvingats ordna boendalternativ som är dyrare än boenden i anvisningskommuner med överenskommelser om mottagande.

Prioriteringsordning vid anvisning av ensamkommande barn

1. Kommun där barnet anses ha en anknytning (anhörig).
2. Kommuner med överenskommelse om platser.
3. Kommuner utan överenskommelse om platser eller med överenskommelse, men som inte tagit emot i den utsträckning man kommit överens om.

Bedömning

Länsstyrelsen i Stockholm bedömer att en utökning av kommunernas boendeplatser för nyanlända och ensamkommande asylsökande barn är nödvändig. För Värmdös del innebär det en ökning med 2 platser för ensamkommande asylsökande barn och 7-15 platser för nyanlända som anvisas från Migrationsverket eller Arbetsförmedlingen. Med ett utökat antal ensamkommande asylsökande barn ökar behovet av boendeplatser för de barn som fått PUT. Dessa barn blir oftast kvar i kommunens boende under flera år. För närvarande bor 42 ensamkommande barn med PUT i Värmdö och därför är det rimligt att komma överens om att kommunen ska tillhandahålla 50 boendeplatser för denna grupp.

Stockholms län ska vara ett föredöme när det gäller mottagande av nyanlända, av humanitära skäl, men även på grund av att regionen är en tillväxtmotor för Sverige. Nästan en fjärdedel av landets totala arbetsmarknad finns här. Det är viktigt med ett gott mottagande av nyanlända som önskar bo och arbeta i länet och Värmdö kommun bör bidra till detta mottagande.

Ekonomiska konsekvenser

Om Värmdö kommuns mottagning av anvisade nyanlända utökas till 7-22, enligt Länsstyrelsens förslag, innebär det en ökning på mellan 7 och 15 personer. Länsstyrelsen föreslår att mottagandet av ensamkommande barn ökas från 7 till 9. Vid en ökning av mottagandet av nyanlända och ensamkommande barn/ungdomar ökar samtidigt de statliga ersättningarna. Det är dock rimligt att anta att kostnaderna inte

kommer att täckas fullt ut av ersättningarna. Detta gäller bland annat utredningskostnader inom socialtjänsten.

Konsekvenser för miljön

Förslaget till mottagande av nyanlända och ensamkommande barn har inga konsekvenser för miljön.

Konsekvenser för medborgarna

Värmdö ska vara ett öppet samhälle och kommunen har en hög ambition när det gäller mottagandet av nyanlända. Genom ett professionellt och genomtänkt mottagande av nyanlända kan eventuella negativa konsekvenser för medborgarna undvikas samtidigt som positiva konsekvenser förstärks.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom kansli- och utvecklingsavdelningen i samverkan med socialkontoret.

Handlingar i ärendet

Nr	Handling	Bilaggs/Bilaggs ej
1	Fördelning av utökat behov av platser 2014	Bilaggs
2	Faktablad från Migrationsverket om statliga ersättningar	Bilaggs

Sändlista för beslutsexpediering

KS

Ylva Sjögren
Socialchef

